

# Staartmezen met witte koppen

JOURE – Bij de familie Welling in Drachten is in januari en februari regelmatig een groepje van acht staartmezen (sturtmezen) waargenomen. Onder deze vogeltjes, die regelmatig bij het netje met pinda's in de tuin zaten, was er een met een geheel witte kop. Dat is bijzonder.

Deze staartmees in Drachten vertoont veel overeenkomst met de noordelijke vorm, 'caudatus', die voorkomt in Scandinavië en Noordwest-Europees Rusland. Onze eigen broedvogels behoren tot de vorm 'europaeus'. Ze hebben een opvallende donkere streep boven het oog en de witte kruinstreep. Verder is de afscheiding in de nek vaak vaag begrensd.

Bij de noordelijke vorm is de kruin spierwit zonder vlekken en ontbreekt de donkere streep volledig. Bovendien is de afscheiding in de nekstreek scherp begrensd. In het veld blijkt dat het verschil tussen beide vormen moeilijk te zien is. Er bestaan ook overgangsvormen die sprekend op een noordelijke vorm lijken, maar het net niet zijn. We spreken hier dan van overgangsvormen tussen twee ondersoorten.

In dit verband kwam Jan Tijssma uit Oudemirdum met een mooi voorbeeld. Hij zag vorige week een groepje van zes staartmezen bij de voedertafel. Opvallend was dat er vier vogels



De staartmees met de witte kop liet zich vanuit de woonkamer van familie Welling mooi fotograferen.

.Foto Eise Welling

waren die helder witte koppen hadden. Twee vogels vertoonden ook de overgangsvorm tussen de ondersoorten 'europaeus' en 'caudatus'.

Zwarte roodstaarten (zwarte readsturtsjes) zijn al gezien in Sumar, door Gaatse de Vries uit Eastermar, en in Steenwijk door Coby Juckers. Het zouden wel eens overwinteraars kunnen zijn. Steeds meer vogelsoorten blijven 's winters in onze contereien hangen.

Er komen ook al meldingen van de tjiptjaf (tsjiftsjaf) binnen. Roelie Wind uit Delfstrahuizen hoorde op 15 maart al een exem-

plaar, zo meldde vogelwachter Jan de Vlas uit Echtenerbrug. Meer waarnemingen kwamen van Durk Visser uit Joure en Peter Alexander Marrack uit Heerenvveen.

Een melding van velduilen (fjildûlen) kwam van Bergsma uit Sloten. Hij zag er drie bij Spannenburg. Jan de Vlas uit Echtenerbrug nam een velduil waar in het Zandhuisterveld.

Gauke de Vries uit Eastermar zag bij Skûlenboarch twee kraanvogels (kranen) in het grasland lopen.

Veel vogels keren de komende weken terug. Het wachten is

op meldingen van de eerste boerenzwaluwen (boereswollen) en de visdieven (wytstirnen). De laatste tijd komen steeds meer berichten binnen van opvallende ringvondsten. Zo meldde Eelke Haagsma dat op 22 februari 2005 in Molkwerum een kuifaalscholver (tûfielgoes) dood was gevonden door Rein van der Wal uit Parrega. De vogel bleek een pootring te dragen die hij op 6 juni 2002 in het Engelse Isle of Man als nestjong had gekregen. Kuifaalscholvers zijn vooral langs de IJsselmeerkust en het binnenland van Friesland schaars.

Van Jacob Westerhuis uit Sint Annaparochie kwam de boodschap dat hij onlangs bericht kreeg over zijn ringvondst van een dode grote jager (grutte skraits). Hij vond de vogel al in oktober 2004 bij Zwarte Haan. De grote jager bleek als nestjong geringd te zijn op 27 juli 1991, bij Hermaness, Shetland in Groot Brittannië. Ringvondsten leveren een belangrijke bijdrage aan de wetenschap. Ze zijn dus het melden waard.

JAN DE JONG

Voor meer bijzonder vogel- en natuurnieuws houdt vogelkundig medewerker Jan de Jong zich aanbevolen: E. A. Borgerstraat 66, 8501 HG Joure. Tel. 0513-414788. E-mail, let op, nieuw: j.d.jonglc@home.nl. Reacties graag voorzien van naam en adres.